

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžak/4/2019
Identifikačné číslo spisu: 1018201286
Dátum vydania rozhodnutia: 30.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1018201286.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Hatalovej, PhD., v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): U. W., narodeného XX.XX.XXXX, štátneho príslušníka Srílanskej demokratickej socialistickej republiky, v krajine pôvodu naposledy bytom Y, D. W. P., C. Y., L. B. L., aktuálne s miestom pobytu v L. O. G., právne zastúpený Ligou za ľudské práva, občianskym združením, so sídlom Baštová 5, 811 03 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, 812 72 Bratislava, o správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného ČAS: MU-PO-159-36/2017-Ž zo dňa 3. augusta 2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4SaZ/6/2018-40 zo dňa 28. novembra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4SaZ/6/2018-40 zo dňa 28. novembra 2018 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného ČAS: MU-PO-159-36/2017-Ž zo dňa 3. augusta 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím ČAS: MU-PO-159-36/2017-Ž zo dňa 03.08.2018 žalovaný podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o azyle“) neudelil žalobcovi azyl a súčasne podľa § 13c a § 20 ods. 4 zákona o azyle neposkytol žalobcovi doplnkovú ochranu.

2. Z administratívneho konania je zrejmé, že sťažovateľ požiadal o udelenie azylu z dôvodu obavy o svoj život, pretože bol sympatizantom zakázanej skupiny LTTE, v ktorej začal pracovať ako dobrovoľník, a ktorá bola vládou v roku 2009 potlačená a zničená. Srílanská vláda pochytila členov strany a aj jeho a

odviezli ich do vojenského tábora, kde mu polámali chodidlá a následne sa podrobil operácii obidvoch nôh. Tiež sa obáva návratu do krajiny pôvodu, pretože od roku 2013 bol sympatizantom strany TNA. Vo februári alebo marci 2014 mu volala neznáma osoba, ktorá mu povedala, aby prestal podporovať stranu TNA, lebo ho inak zabijú.

3. Žalovaný svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z výpovede žalobcu vyplýva, že vo vzťahu k nemu nedošlo k takému konaniu zo strany štátnych orgánov, ktoré by bolo možné zaradiť pod pojem prenasledovanie v zmysle § 2 písm. d) zákona o azyle a tiež možno konštatovať, že žalobca nečelil žiadnemu takému konaniu ani zo strany neštátnych pôvodcov, ktoré by mohlo byť považované za prenasledovanie v zmysle § 2 písm. e) zákona o azyle. Obava žalobcu ako taká nekorešponduje s definíciou utečenca v zmysle Ženevského dohovoru a ani zákona o azyle. Z výpovede žalobcu je tiež zrejmé, že nikdy nebolo proti nemu vedené trestné konanie. Na Srí Lanke nevykonával žiadnu takú činnosť, za ktorú by mu v prípade návratu hrozilo vážne bezprávie v podobe uloženia trestu smrti alebo jeho výkonu. Žalovaný dospel k záveru, že žalobca v prípade nedobrovoľného návratu do krajiny pôvodu by nečelil žiadnej forme vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle, a preto nebol dôvod na poskytnutie doplnkovej ochrany.

4. Z rozhodnutia je tiež zrejmé, že žalovaný posúdil možnosť udeliť žalobcovi azyl z humanitárnych dôvodov a keďže sa v priebehu konania nevyskytli žiadne skutočnosti, ktoré by viedli žalovaného k udeleniu tejto formy medzinárodnej ochrany, azyl z humanitárnych dôvodov žalobcovi podľa § 9 zákona o azyle neudelil.

II.

Konanie na krajskom súde

5. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného ČAS: MU-PO-159-36/2017-Ž zo dňa 03.08.2018, ktorým žalovaný podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle neudelil žalobcovi azyl a súčasne v zmysle § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle neposkytol žalobcovi doplnkovú ochranu.

6. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku v rozsahu podanej žaloby uviedol:

7. K námietke, podľa ktorej žalovaný nesprávne posúdil vec (neudelenie azylu) po právnej stránke (poukázal na správy o krajine pôvodu žalobcu, podľa ktorých pokračujú únosy tamilských mužov aj po ukončení ozbrojeného konfliktu, podozrivých so spojenia s Tigrami oslobodenia tamilského Ílamu - LTTE), že nie je dôvodná. K dôvodu neudelenia azylu krajský súd poukázal vo vzťahu k hnutiu LTTE na skutočnosť, že okrem žalobcovho tvrdenia, že bol sympatizantom tohto hnutia, že bol uväznený srílanskou armádou, pričom počas tejto internácie mu boli spôsobené zranenia obidvoch nôh žalobca nepredložil žalovanému žiaden dôkaz o týchto skutočnostiach. Pred vydaním napadnutého rozhodnutia žalovanému predložil ako dôkaz zranení, úmyselne mu spôsobených armádou v roku 2009 dve fotografie: - na jednej je časť RTG snímky členka nohy bez akýchkoľvek identifikačných údajov či textu; - na druhej fotografia ľavej nohy ošetrenej podľa snímky sadrovou dlahou a obväzom tak isto bez akýchkoľvek identifikačných údajov. Podľa názoru krajského súdu tieto snímky v žiadnom prípade nepreukazujú kto je na nich vyobrazený a kedy vznikli. Navyše, krajský súd predpokladal, že tieto snímky (pokiaľ by sa týkali žalobcu) preukazujú zlomeninu členka ľavej nohy žalobcu, ku ktorej došlo v auguste 2017 vo Francúzsku (podľa osobnej anamnézy prezentovanej žalobcom ambulantly lekárnou ZT Humenné). Krajský súd tiež poznamenal, že ak by mali preukazovať zranenie žalobcu z roku 2009, tak by logicky na nich boli zobrazené obidve nohy žalobcu, nakoľko tvrdil, že v dôsledku internácie mu boli spôsobené poranenia obidvoch nôh. Krajský súd predloženie týchto „dôkazov“ žalovanému vyhodnotil ako snahu o jeho zavádzanie. Krajský súd tiež poznamenal, že vyjadrenie ambulantly lekárnou ZT Humenné z 10.01.2018 vychádza zjavne z osobnej anamnézy žalobcu, predostretej žalobcom, a to v časti operácie oboch nôh v dôsledku zranenia. Krajský súd v tejto súvislosti poukázal aj na lekársku správu z 08.07.2017 z Francúzska, podľa ktorej po vykonanej rádiografii oboch chodidiel a členkov bola

stanovená diagnóza tzv. konskej nohy. Výšetrením zjavne nebol diagnostikovaný žiaden iný zdravotný problém, ktorý by sa týkal nôh - členkov žalobcu. Existencia tejto vrodenej deformácie bola zistená aj z informácie ambulantnej lekárky ZT Humenné, ktorá sa v tejto časti svojho vyjadrenia odvolala aj na vyšetrenie žalobcu na ortopedickej ambulancii. Sám žalobca pred žalovaným uviedol, že po jeho prepustení v roku 2009 nemal žiadne problémy súvisiace s tým, že mal byť sympatizantom LTTE. Pokiaľ ide o operáciu nôh v roku 2009, krajský súd poukázal na skutočnosť, že žalobca pred žalovaným nikdy nedával do spojitosti jeho údajné poranenia, ktoré mali vzniknúť podľa neho počas jeho internovania s operáciou, ktorej sa mal v roku 2009 podrobiť. O skutočnosti, že by (podľa vznesenej námietky) mohol byť v súvislosti s LTTE svojvoľne zatknutý nič nesvedčí. Žalobca v roku 2014 vycestoval zo Srí Lanky letecky na svoj cestovný pas. Ako to vyplýva zo správ založených v spise, každý občan tohto štátu pri vycestovaní prechádza kontrolou. Ak by bol žalobca evidovaný ako sledovaná osoba majúca vzťah k LTTE (vzhľadom k ním prezentovanému sympatizovaniu s LTTE), nebolo by mu umožnené z krajiny vycestovať. Krajský súd tiež poznamenal, že nie je dôvod predpokladať, že by sa mal žalobca obávať prenasledovania z dôvodu ním prezentovaného spojenia s LTTE po 5 rokoch potom, ako bol z údajnej internácie prepustený vo veku 15 rokov, keď od roku 2009 doposiaľ nemal z tohto údajného napojenia na LTTE žiadne problémy (ako to výslovne uvádzal). S poukazom na uvedené krajský súd dospel k záveru, že neudelenie azylu vo vzťahu k prezentovanému sympatizovaniu s LTTE bolo správne žalovaným vyhodnotené, žalovaný nespĺnil predpoklady udelenia azylu podľa § 8 zákona o azyle.

8. Vo vzťahu k strane TNA krajský súd uviedol, že žalobca bol iba sympatizantom tejto strany, nezastával v nej žiadne významné postavenie (ani nemohol, nakoľko nebol jej členom). Jediným dôvodom, ktorý žalobca prezentoval, bol jediný údajný výhražný telefonát z februára, resp. marca 2014. Po ňom nebol objektom akéhokoľvek ataku a teda, ak by k jeho uskutočneniu aj došlo, iba tento nemohol spôsobiť opodstatnenosť jeho subjektívnych obáv. Opodstatnenosť obáv je pritom jedným (okrem iných v § 8 zákona o azyle uvedených) z predpokladov postupu podľa tohto zákonného ustanovenia. Ak teda žalovaný ani z tohto dôvodu žalobcovi azyl neudelil, jeho právne posúdenie je tak isto správne a je v súlade so zákonom. Žalobca prostredníctvom svojej zástupkyne súdu predložil podaním z 26.10.2018 fotografiu lekárskej správy z 13.03.2017 týkajúcej sa brata žalobcu, fotografiu ľavej strany chrbta neznámeho človeka s viditeľnými poraneniami a fotografiu tváre neznámeho človeka s poranením pravej časti nosa a leukoplastom umiestneným pod pravým okom s tým, že ide o fotografie brata žalobcu, ktorý bol v roku 2017 zajatý vojakmi a dopytovaný na žalobcu. Fotografia lekárskej správy bola súdu predložená v jazyku anglickom bez prekladu do jazyka slovenského, teda súd sa nemohol s jej obsahom oboznámiť. Pokiaľ ide o ďalšie dve priložené fotografie, tieto nemajú žiadnu vypovedaciu a teda ani dôkaznú hodnotu, nakoľko sa z nich nedá identifikovať osoba na nich zobrazená, ani rozsah, dôvod a ani doba vzniku zranení.

9. I keď žalobca napadol v podanej žalobe výrok o neposkytnutí doplnkovej ochrany iba v náznakoch, krajský súd preskúmal aj zákonnosť tohto výroku. Predpokladom poskytnutia tohto druhu medzinárodnej ochrany je preukázaná existencia vážneho bezprávia, ako je definovaná v § 2 písm. f) zákona o azyle. Žalobcovi v minulosti nebol uložený trest smrti a teda mu nehrozí ani výkon takéhoto trestu. V konaní pred žalovaným a ani v konaní pred súdom nebolo preukázané, že by bol žalobca vystavený mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu. Takéto konanie zo strany štátnych orgánov krajiny pôvodu žalobcu mu ani nehrozí v prípade návratu. Ako už bolo uvedené, žalobca vycestoval zo Srí Lanky v roku 2014 legálne, na svoj cestovný pas, pričom nemal žiadne problémy. Ako to tvrdí žalobca mal byť iba sympatizantom LTTE, resp. strany TNA, teda nemohol byť pre štátne orgány Srí Lanky záujmovou osobou. S poukazom na uvedené i keď srílanskí navrátilci prechádzajú kontrolou imigračného oddelenia v prípade návratu žalobcu mu nehrozí bezprávie, konkretizované v § 2 písm. f) bod 2. zákona o azyle. V súčasnosti na Srí Lanke neprebíha ozbrojený konflikt, ako ho má na mysli § 2 písm. f) bod 3. zákona o azyle.

10. K všeobecnej námietke, podľa ktorej existuje rozpor napadnutého rozhodnutia s obsahom spisu, resp. že rozhodnutie nemá oporu v spise, krajský súd uviedol, že nie je dôvodná. Podľa názoru krajského súdu žalovaný nerozhodoval v rozpore s obsahom spisu. Skutočnosť, že vyhľadane a do spisu

založené informácie o krajine pôvodu žalobcu vyhodnotil s poukazom na osobu žalobcu - teda na informácie ním prezentované a na vykonané dokazovanie nie je možné charakterizovať ako rozpor napadnutého rozhodnutia s obsahom spisu.

11. Nad rámec vyššie uvedeného krajský súd, vyhodnocujúc žalobcom predložené dokumenty označené ako dôkazy (konkrétne fotografie predložené žalovanému podaním z 19.07.2018 a z 26.10.2018) dospel k záveru, že ich žalobca predkladal iba so zavádzajúcim cieľom. S poukazom na uvedené krajský súd, i keď tak žalovaný v napadnutom rozhodnutí neurobil, vyhodnotil osobu žalobcu ako nedôveryhodnú.

12. Pretože súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v intenciách podanej žaloby dospel k presvedčeniu, že námietky nie sú dôvodné, podanú žalobu zamietol.

13. O trovách žalobcu súd rozhodol za použitia § 167 ods. 1 S.s.p. s poukazom na výsledok konania.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

14. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

15. Sťažovateľ v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. ako dôvody podania kasačnej sťažnosti uviedol, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, že sa krajský súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu a z dôvodu, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie spočívajúce v prenasledovaní z politických a národnostných dôvodov. Sťažovateľ doložil do spisu fotografie jeho nohy po operácii, a preto je nesprávny záver súdu, že predloženie takýchto dôkazov považuje ako snahu o jeho zavádzanie. Takéto odôvodnenie považuje za neobvykle prísne ako aj závažné obvinenie namierené na sťažovateľa. Sťažovateľ je názoru, že žalovaný ako aj krajský súd nedostatočným spôsobom zistili skutkový stav veci, pri vyhodnocovaní dôkazov postupovali selektívne a neobjektívne. Nevysporiadali sa ani s dôkazmi zabezpečenými odborom dokumentaristiky svedčiacimi v prospech sťažovateľa a ich závery nemajú oporu v obsahu spisu.

17. Krajský súd mal v prípade pochybností s predloženými dôkazmi nariadiť znalecké dokazovanie, ktoré by jednoznačne potvrdilo alebo vyvrátilo dôkazy predložené sťažovateľom týkajúce sa jeho zranení, ktoré utrpel v dôsledku mučenia v krajine pôvodu. Žalovaný nezohľadnil všetky správy o krajine pôvodu, ktoré sám zhromaždil a ani správy, ktoré predložil sťažovateľ, rovnako mal k dispozícii na vyžiadanie aj lekárske záznamy zo Slovenska a ani s nimi sa žiadnym spôsobom nevysporiadal. V predložených lekárskejších správach sa opakovane vyskytujú správy o operácii oboch nôh aj s uvedením miesta zjazvenia po operačnom zákroku.

18. Ďalej sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k aplikácii doplnkovej ochrany, pretože by mu v krajine pôvodu hrozilo neľudské zaobchádzanie, ktoré je spôsobilé priamo ohroziť jeho zdravotný stav a život. Žalovaný nezohľadnil osobitné a individuálne charakteristiky prípadu sťažovateľa na základe čoho dospel predčasne k nesprávnemu právnomu záveru aj v tejto veci.

19. Sťažovateľ je názoru, že nie je možné len na základe predložených dôkazov, ktoré možno nespĺňajú prísne požiadavky a štandardy súdu, urobiť záver o jeho dôveryhodnosti bez jednoznačného vyvrátenia predložených dôkazov ako nedôveryhodných. Z administratívneho spisu je zrejmé, že žalovaný nepreukázal nedôveryhodnosť sťažovateľa vo výpovediach, táto bola konzistentná.

20. Z uvedených dôvodov navrhol kasačnému súdu, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie.

B)

21. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sťažovateľ neuviedol žiadne také skutočnosti a nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by mali vplyv na zmenu napadnutého rozhodnutia žalovaného, a preto navrhol kasačnému súdu, aby kasačnú sťažnosť zamietol.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

22. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná a napadnutý rozsudok krajského súdu je v zmysle § 462 ods. 2 S.s.p. potrebné zmeniť tak, že ruší preskúmané rozhodnutie žalovaného a vec mu vracia na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 30.04.2019 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

Podľa ust. § 2 písm. d/ zákona o azyle na účely tohto zákona sa rozumie prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v 1. použití fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia, 2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom, 3. odmietnutí súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu, 4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste, 5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2, 6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom.

Podľa ust. § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo 10.

Podľa ust. § 8 zákona o azyle ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Ustanovenie § 10 zákona o azyle rieši otázku udelenia azylu na účel zlúčenia rodiny manželovi azyllanta, resp. slobodným deťom azyllanta do 18 rokov ich veku, resp. rodičom slobodného azyllanta mladšieho ako 18 rokov, pričom azyllantom je cudzinec, ktorému bol udelený azyl.

Podľa ust. § 9 zákona o azyle ministerstvo môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.

Podľa § 39 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo vytvára v azylových zariadeniach vhodné podmienky na ubytovanie cudzincov a starostlivosť o nich, pričom zohľadňuje osobitné potreby zraniteľných osôb zistené na základe individuálneho posúdenia ich stavu; vhodnými podmienkami sa rozumie aj prijímanie primeraných opatrení na zabránenie útokom a násilliu, ako aj poskytnutie ochrany obetiam obchodovania s ľuďmi. Zraniteľnými osobami sa na účely tohto ustanovenia rozumie najmä maloleté osoby, zdravotne postihnuté osoby, staršie osoby, tehotné ženy, osamelí rodičia s maloletými deťmi, obeť obchodovania s ľuďmi, osoby so závažným ochorením, osoby s duševnou poruchou a osoby, ktoré boli podrobené

mučeniu, znásilneniu alebo iným závažným formám psychického násillia, fyzického násillia alebo sexuálneho násillia.

23. Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

24. V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

25. Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d) zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu, (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8SŽa/41/2009 zo dňa 04.08.2009).

26. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má žalovaný len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol, pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by žalovanému vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8SŽa/34/2009 zo dňa 01.07.2009).

27. V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom kasačného konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba, ktorou sa sťažovateľ domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného o neudelení azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany sťažovateľovi, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a konania týmto rozhodnutiam predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

28. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného dospel k záveru, že kasačné námietky sťažovateľa, podľa ktorých krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a že sa krajský súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, sú dôvodné.

29. K veci je potrebné uviesť, že vo veciach medzinárodnej ochrany zohráva mimoriadne dôležitú úlohu dôveryhodnosť výpovede žiadateľa o azyl a v tomto kontexte i jeho vlastná celková dôveryhodnosť. Pravdivosť tvrdení žiadateľa a dôveryhodnosť jeho osoby sú základom, z ktorého je v azylovom konaní nutné vychádzať.

30. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v skoršej judikatúre (rozsudok NS SR sp. zn. 1SŽa/10/2013 zo dňa 09.04.2013) uviedol, že nie je povinnosťou žiadateľa o azyl, aby prenasledovanie svojej osoby preukazoval inými dôkaznými prostriedkami než vlastnou dôveryhodnou výpoveďou.

31. Kasačný súd poukazuje aj na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1SŽa/73/2008 zo dňa 27. mája 2008, v ktorom uviedol, že „dôveryhodnosť osoby žiadateľa odporca posudzuje vzhľadom na nedostatok listinných dokladov a dokumentov, ktorými by preukázal svoju totožnosť, resp. ktorými by preukázal pravdivosť svojich tvrdení o prenasledovaní v krajine pôvodu v nadväznosti na celkové správanie navrhovateľa v priebehu administratívneho konania. Na preukázanie pravdivosti tvrdení musí záležať predovšetkým žiadateľovi o azyl, preto jeho vyhlásenia musia byť ucelené a rozumné, nesmú protirečiť všeobecne známym faktom o krajine pôvodu a svojim konaním nesmie zadávať dôvod na spochybňovanie dôveryhodnosti svojej osoby.“

32. Je naopak povinnosťou správneho orgánu, aby v pochybnostiach zhromaždil všetky dostupné dôkazy, ktoré dôveryhodnosť výpovede žiadateľa o azyl vyvracajú alebo spochybňujú.

33. Rovnako nie je povinnosťou žiadateľa o azyl svoje obavy z prenasledovania podradiť pod konkrétny dôvod v zmysle zákona o azyle. To je úlohou posúdenia správneho orgánu.

34. Pokiaľ sa teda žiadateľ o azyl teda po celú dobu konania vo veci medzinárodnej ochrany drží jednej dejovej línie, jeho výpoveď je možné i napriek drobným nezrovnalostiam označiť za konzistentnú a za súladnú s dostupnými informáciami o krajine pôvodu, potom je potrebné z takejto výpovede vychádzať. Najvyšší súd poukazuje na rozsudok sp. zn. 1SŽa/4/2012 zo dňa 28.02.2012, v ktorom uviedol, že „posudzovanie dôveryhodnosti žiadateľa o udelenie azylu je výsledkom celkového hodnotiaceho procesu a úvah odporcu o osobnosti žiadateľa s prihliadnutím k miere reálnosti, resp. vierohodnosti ním tvrdených dôvodov odchodu z krajiny pôvodu v konfrontácii so všeobecne známymi informáciami o krajine pôvodu. Rozhodujúcimi pre záver o nedôveryhodnosti žiadateľa nemôžu byť len niektoré nepatrné nezrovnalosti alebo len omylom vysvetlené nejasnosti v tvrdeniach žiadateľa, ale zásadné rozpory vo výpovediach, ktoré správny orgán rozpozná.“

35. Z administratívneho spisu je podľa názoru kasačného súdu zrejmé, že žalovaný nepreukázal nedôveryhodnosť sťažovateľa vo výpovediach, táto bola konzistentná. Samotný žalovaný ani dôveryhodnosť sťažovateľa nespochybnil. Z uvedeného dôvodu bolo preto potrebné z výpovedí sťažovateľa vychádzať, a preto sa kasačný súd nestotožnil so záverom krajského súdu, podľa ktorého sťažovateľ predkladal dokumenty a dôkazy iba so zavádzajúcim cieľom. Tento záver krajského súdu ani sám krajský súd podrobne neodôvodnil iba konštatoval, že z uvedeného dôvodu považuje osobu sťažovateľa za nedôveryhodnú.

36. Primárnym dôvodom neudelenia azylu sťažovateľovi ako žiadateľovi o azyl bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. S takýmto záverom nebolo možné súhlasiť.

37. Sťažovateľ žiadosť o udelenie azylu odôvodňoval dôvodnými obavami z prenasledovania z politických a národnostných dôvodov. Kasačný súd vyhodnotil ako dôvodnú námietku sťažovateľa týkajúcej sa nedostatočne zisteného stavu veci v tejto časti. Žalovaný i krajský súd sa nedostatočne vysporiadali s tvrdením ako aj predloženými fotografiami jeho nohy ako aj RTG snímok jeho nôh z roku 2009 po tvrdenom mučení počas väznenia srílanskou armádou z dôvodu jeho príslušnosti k LTTE. Kasačný súd považuje tvrdenie krajského súdu, podľa ktorého predloženie dôkazov zo strany sťažovateľa vyhodnotil ako snahu o zavádzanie, za strohé a nepreskúmateľné. Žalovaný i krajský súd nedostatočným spôsobom zistili skutkový stav veci, pretože pri vyhodnocovaní dôkazov postupovali neobjektívne a nedostatočne alebo sa vôbec nevysporiadali s tvrdením sťažovateľa o jeho zraneniach vzniknutých počas väznenia srílanskou armádou. Žalovaný tiež nezohľadnil všetky správy o krajine pôvodu sťažovateľa, ktoré sám zhromaždil, ako ani na správy predložené sťažovateľom o jeho zdravotnom stave. V ďalšom konaní je potrebné prihliadnuť aj na lekárske záznamy zo Slovenska počas vyšetrenia sťažovateľa v Záchytnom tábore v Humennom ako aj Pobytového tábora v Rohovciach, s ktorými sa v napadnutom rozhodnutí žalovaný nevysporiadal. V prípade, že boli pochybnosti o zdravotnom stave, resp. o zraneniach nôh sťažovateľa, bolo potrebné doplniť dokazovanie za účelom vyvrátenia všetkých pochybností o vzniku zranení nôh sťažovateľa. Z uvedených dôvodov považuje

kasačný súd rozhodnutie žalovaného v časti neudelenia azylu z národnostných a politických dôvodov za nedostatočne odôvodnené.

38. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sž/10/2015 zo dňa 25.03.2015, v ktorom najvyšší súd uviedol, že „Správny orgán vo veciach medzinárodnej ochrany nesie zodpovednosť za náležité zistenie reálií o krajine pôvodu. Špecifikom konanie vo veci medzinárodnej ochrany je rovnako zásada, že pri splnení daných podmienok sa uplatňuje pravidlo „v prípade pochybností v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu“ („benefit of doubt“). Ak sú dané skutočnosti, na základe ktorých možno predpokladať, že k porušeniu základných ľudských práv a slobôd žiadateľov o azyl došlo, alebo mohlo by vzhľadom na postavenie žiadateľa v spoločnosti, s prihliadnutím na jeho presvedčenie, názorom, správanie atď., dôjsť, a správny orgán nemá dostatok dôkazov o tom, že to tak nebolo, alebo nemohlo by v budúcnosti byť, potom tieto skutočnosti musí správny orgán v situácii dôkaznej núdze zohľadniť, a to v prospech žiadateľa o azyl.“

39. Kasačný súd sa nestotožnil ani so záverom žalovaného o neposkytnutí doplnkovej ochrany sťažovateľovi. Odôvodnenie rozhodnutia v tejto časti považuje za nedostatočné. Z výpovede sťažovateľa vyplýva, že bol sympatizantom skupiny LTTE, ktorá bola vládou v roku 2009 potlačená a zničená. V apríli 2009 srílanská vláda pochytila členov a podporovateľov LTTE, vrátane neho a odviezla ho do vojenského tábora, kde mu polámal chodidlá tým, že ich privierali dverami. Ďalej uviedol, že sa obáva návratu do krajiny pôvodu, pretože od roku 2013 bol sympatizantom strany TNA a vo februári 2014 mu telefonovala neznáma osoba, ktorá mu povedala, aby prestal podporovať stranu TNA a ak tak nespraví, tak ho zabijú. Z uvedených dôvodov považuje kasačný súd záver žalovaného, že v prípade návratu do krajiny by sťažovateľ nečelil žiadnej forme vážneho bezprávia ako predčasný, ktorý nemá oporu v obsahu spisu. V tejto súvislosti poukazuje kasačný súd na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sž/19/2009 zo dňa 4. júna 2009, podľa ktorého „V predmetnej veci navrhovateľ tvrdil závažné dôvody bezprostrednej a reálnej hrozby vážneho bezprávia. Keďže z rozhodnutia odporcu nie je zrejmé, ak sa týmito tvrdeniami navrhovateľa vysporiadal najmä v konfrontácii s informáciami o krajine pôvodu (pre nedostatok upresnenia zdroja a časovej relevancie informácií), považoval odvolací súd záver krajského súdu o správnosti a zákonnosti rozhodnutia odporcu o neudelení doplnkovej ochrany za predčasný.“

40. Vykonaním dodatočného dokazovania je potrebné zistiť, či sťažovateľ má vrodenu deformáciu obidvoch chodidiel a či došlo k zraneniu jeho chodidiel v dôsledku mučenia vo vojenskom tábore v roku 2009, čo by odôvodňovalo existenciu vážneho bezprávia, ktorá by sťažovateľovi hrozila v prípade návratu do krajiny pôvodu. Žalovaný sa rovnako musí vysporiadať s predloženou fotografiou lekárskej správy zo dňa 13.03.2017 a fotografiami brata sťažovateľa s viditeľnými poraneniami, ktorý bol v roku 2017 zajatý vojakmi a dopytovaný na osobu sťažovateľa. Uvedenými skutočnosťami sa žalovaný pri posudzovaní udelenia doplnkovej ochrany nezaoberal. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sž/72/2010 zo dňa 14.09.2010: „Zmyslom a účelom doplnkovej ochrany je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelení či neudelení doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať.“ Z dôvodu príslušnosti sťažovateľa k tamilskej národnosti je potrebné doplniť dokazovanie o správy z krajiny pôvodu aj vo vzťahu k posledným udalostiam z apríla 2019, či sťažovateľovi v krajine pôvodu nehrozí, z dôvodu jeho príslušnosti k tamilskej národnosti, prenasledovanie.

41. K poskytnutiu humanitného azylu kasačný súd uvádza, že z dikcie zákona (vzhľadom na správne uváženie) vyplýva, že na udelenie azylu z humanitných dôvodov nie je právny nárok a súdy, ktoré preskúmavajú rozhodnutia Ministerstva vnútra - Migračného úradu (v texte „žalovaný“), neurčujú žalovanému, ktoré dôvody má považovať za dostatočné pre udelenie azylu z humanitných dôvodov, a teda ani zrušovať jeho rozhodnutia preto, že nepovažoval za dostatočný dôvod niektorý, ktorý by z

pohľadu súdu takýmto mal byť. Súdny prieskum je obmedzený len na kontrolu toho, či je rozhodovanie žalovaného v danej veci logické a nediskriminačné, teda či nie je v rozpore so zákazom ľubovôle, vyplývajúceho pre orgány verejnej moci z ústavne zakotvených náležitostí demokratického a právneho štátu. V súvislosti s neexistenciou právneho nároku na udelenie tzv. humanitárneho azylu kasačný súd poznamenáva, že pokiaľ sťažovateľ o tzv. humanitárny azyl požiadal a žalovaný odôvodnil jeho neposkytnutie, tak také rozhodnutie nepodlieha súdnemu prieskumu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sž/41/2015 zo dňa 03.02.2016, v ktorom obdobne uviedol, že „Na námietku navrhovateľa, že odporca nezávažil možnosť udelenia azylu navrhovateľovi z humanitárnych dôvodov uvedených v § 9 zákona o azyle odvolací súd uvádza, že vlastné rozhodnutie udeliť či neudeliť azyl z humanitárnych dôvodov podľa § 9 zákona o azyle je vecou voľnej správnej úvahy odporcu a vo vzťahu k výsledku tohto rozhodnutia nie je prieskum súdu možný. Z odôvodnenia rozhodnutia odporcu vyplýva, že dôvody navrhovateľa boli vyhodnotené a individuálne posúdené, pričom nebola zistená reálna hrozba vážneho bezprávia. Z uvedeného dôvodu navrhovateľ nespadá do žiadnej kategórie osôb, ktoré potrebujú nejakú formu medzinárodnej ochrany, a preto odporca v jeho prípade nepovažoval za potrebné mu poskytnúť akúkoľvek formu ochrany. Pokiaľ teda odporca nepovažoval dôvody navrhovateľa pre udelenie azylu za takú subjektívnu okolnosť, ktorá by zakladala sama o sebe dôvod pre udelenie azylu z humanitárnych dôvodov, pričom túto úvahu uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia, nebolo možné považovať uvedenú námietku navrhovateľa za dôvodnú.“ V tomto prípade však kasačný súd uvádza, že sťažovateľ požiadal o humanitárny azyl, ktorý odôvodnil tým, že je zdravotne postihnutou osobou, čo si nespôsobil sám, ale v jeho prípade ide o vrodené ochorenie a z dôvodu uplatňovania politických práv mu polámali príslušníci bezpečnostných síl krajiny obe chodidlá, čím by ho bolo možné považovať za zraniteľnú osobu, ale žalovaný dôvod, pre ktorý humanitárny azyl neudelil, neodôvodnil dostatočne, naopak odôvodnil ho stroho, s uvedením, že ide iba o vrodenú deformáciu nôh a tým pádom nie sú naplnené dôvody poskytnutia azylu z humanitárnych dôvodov. Kasačný súd k veci dodáva, že zdravotne postihnutá osoba nepochybne patrí medzi zraniteľné osoby, a preto kasačný súd považuje rozhodnutie žalovaného v časti o neudelení humanitárneho azylu sťažovateľovi za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

42. Kasačný súd na základe vyššie uvedených dôvodov konštatuje, že krajský súd dospel k nesprávnemu záveru, keď žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného považoval za súladné so zákonom a správnu žalobu zamietol. Nakoľko samotné preskúmané rozhodnutie žalovaného trpí vadami, ktoré ho činia nezákonným, kasačný súd nezrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, ale považoval za potrebné rozhodnúť v zmysle § 462 ods. 2 v spojení s § 457 ods. 1 S.s.p. tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 462 ods. 2 S.s.p. ak kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom, a krajský súd žalobu zamietol, môže rozhodnutie krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie.

43. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ako úspešnému účastníkovi konania o kasačnej sťažnosti, nárok na náhradu trov tohto konania priznal.

44. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.